

Wiadomości Adwokatury 17 lipca 2015

Kolejne spotkanie w sprawie opłat za czynności adwokackie

W Ministerstwie Sprawiedliwości 13 lipca br. odbyło się kolejne spotkanie grupy eksperckiej, utworzonej do przygotowania projektów nowych rozporządzeń w sprawach opłat za czynności radców prawnych i adwokatów. W posiedzeniu Naczelną Radę Adwokacką reprezentowali sekretarz NRA - adw. Rafał Dębowski i skarbnik NRA - adw. Mirosława Pietkiewicz. Krajową Radę Radców Prawnych reprezentowali wiceprezesi KRRP - Arkadiusz Bereza i Zbigniew Pawlak oraz współpracownicy kierownika Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP - dr Przemysław Mijał i dr Marcin Sala-Szczypiński.

W czasie spotkania omówiono przedłożone kilka dni wcześniej przez ministerstwo sprawiedliwości materiały robocze dotyczące rozporządzeń w sprawach opłat za czynności radców prawnych i adwokatów, których wejście w życie proponuje się nie później niż 1 stycznia 2016 r. Pierwsza wersja projektu rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu została poddana krytycznej analizie ze strony reprezentantów samorządów prawniczych. Przedstawiciele obu samorządów zgłosili szereg uwag i wniosków do proponowanych rozwiązań, które zostaną obecnie poddane analizie przez resort. Mniej emocji wzbudził mechanizm w sprawie określenia opłat za czynności adwokackie i radcowskie, jeżeli stroną reprezentuje pełnomocnik z wyboru, gdyż oparty był w dużej części na przedłożonych ministrowi sprawiedliwości projektach opracowanych przez NRA i KRRP. W czasie spotkania zgodnie podnoszono, że oba środowiska oczekują przede wszystkim urealnienia niezmiennych od 13 lat stawek opłat. Dyskusja nad bardziej szczegółowymi rozwiązaniami w tej mierze będzie uzależniona od stanowiska ministra sprawiedliwości, któremu reprezentanci resortu przedstawią plan dzisiejszej dyskusji w najbliższych dniach.

Kolejne spotkanie grupy eksperckiej zaplanowano na 22 lipca 2015 r.

Prace nad ustawą o nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej w Senacie

Prace nad projektem ustawy o nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej trafiły do senackich komisji: Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Na posiedzeniach obu tych komisji 15 lipca Naczelną Radę Adwokacką reprezentował adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA, na posiedzeniu drugiej z nich także adw. Dariusz Goliński. Samorząd radców prawnych reprezentował r.pr Arkadiusz Bereza, wiceprezes Krajowej Rady Radców Prawnych.

Podczas posiedzenia Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji adw. Rafał Dębowski zgłaszał uwagi samorządu adwokackiego do projektu. Przedstawił argumenty za skreśleniem zapisu o sporządzaniu pierwszego pisma procesowego w ramach nieodpłatnej przesądowej pomocy prawnej oraz zapisu o dopuszczeniu do udzielania porad prawnych magistrów prawa z doświadczeniem. Pomoc prawna powinna być udzielana przez prawników, którzy mają za sobą egzamin adwokacki bądź radcowski oraz których obowiązuje tajemnica zawodowa. Z kolei pierwsze pismo procesowe powinna sporządzać osoba, która będzie prowadziła sprawę w sądzie. Adw. Dębowski postulował też

poprawki, które uchronią system przed „wycieczkami prawnymi” – gdy osoba uprawniona do pomocy uzyskiwałaby tę pomoc w kilku punktach. Sekretarz NRA podkreślał też, że udział adwokatów i radców prawnych w systemie nieodpłatnej pomocy prawnej powinien być dobrowolny – samorząd adwokacki nie zgadza się na przymuszanie adwokatów do udziału w tym systemie. Istotne jest także zwolnienie nieodpłatnej usługi prawnej z podatku VAT. Adw. Dębowski zwracał też uwagę na zbyt szeroki zakres osób uprawnionych do skorzystania z pomocy prawnej – wśród tych osób znajdują się też osoby potencjalnie zamożne, które przekroczyły 65. rok życia lub posiadają Kartę Dużej Rodziny.

Posiedzenie tej Komisji – ze względu na szereg wątpliwości – zostało przerwane, termin kolejnego wyznaczono na 21 lipca wieczorem. Przed przerwą senator Aleksander Pociąg zapowiedział wykreślenie zapisu umożliwiającego udział w systemie nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej magistrów prawa.

Tego samego dnia odbyło się posiedzenie senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, gdzie Naczelną Radę Adwokacką reprezentowali adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA oraz adw. Dariusz Goliński, a samorząd radców prawnych r.pr. Arkadiusz Bereza.

Przewodniczący tej Komisji Janusz Sepioł udzielił gościom po pięć minut na wystąpienia i nie zezwolił na ponowne zabieranie głosu, odmawiając np. adw. Golińskiemu odniesienia się do zgłaszanych postulatów.

Adw. Rafał Dębowski zgłosił poprawki samorządu adwokackiego, czyli wykreślenie zapisu o sporządzaniu pierwszego pisma procesowego, zwolnienie z podatku VAT, zawężenie zakresu osób uprawnionych do skorzystania z pomocy, zapobieganie „wycieczkom prawnym” i wykreślenie magistrów prawa jako uprawnionych do udzielania pomocy prawnej.

Pomimo tego, że przewodniczący Komisji senator Janusz Sepioł przyznał, że ta komisja nie jest właściwym organem do zajmowania się kwestiami finansowymi – przyjęto poprawkę wykreślającą zapis o zwolnieniu beneficjentów nieodpłatnej porady prawnej z podatku dochodowego od tej usługi.

Adwokaci będą występować przed urzędami patentowymi

Adwokaci i radcowie prawni będą mogli występować przed urzędami patentowymi. Stosowny zapis zatwierdzono podczas posiedzenia senackich komisji: Komisji Kultury i Środków Przekazu, Komisji Gospodarki Narodowej oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej 15 lipca.

Tym samym Senat nie przyjął postulatów rzeczników patentowych. W świetle art. 236 ust. 1a ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów przyznano radcom prawnym i adwokatom uprawnienie do występowania przed Urzędem Patentowym RP w zakresie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń oraz utrzymywania ochrony znaków towarowych.

Następny etap prac nad ustawą - posiedzenie Senatu - odbędzie się w dniach 22-24 lipca.

We wcześniejszych pracach sejmowych, na posiedzeniach Sejmowej Komisji nadzwyczajnej ds. związanych z ograniczaniem biurokracji rozpatrującej rządowy projektu ust. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów Naczelną Radę Adwokacką reprezentował adw. Jacek Trela, wiceprezes NRA.

Uchwała izby krakowskiej ws. protestu Adwokatury

Okręgowa Rada Adwokacka w Krakowie przyjęła uchwałę, w której popiera postanowienia Naczelnej Rady Adwokackiej z czerwca br. w sprawie ewentualnego protestu Adwokatury. To, czy dojdzie do protestu NRA uzależnia od wyników rozmów z Ministrem Sprawiedliwości.

Izba krakowska popiera stanowisko NRA oraz zwróci się do Ministra Sprawiedliwości o konstruktywny dialog z samorządem adwokackim.

[\(czytaj uchwałę ORA w Krakowie\)](#)

[\(czytaj informację o uchwale NRA\)](#)

Ankieta dotycząca istoty wykonywania zawodu adwokata

W najbliższych dniach na skrzynki mailowe adwokatów i aplikantów adwokackich trafi ankieta przygotowana przez Zespół ds. opracowania strategii Adwokatury, pod kierownictwem adw. prof. Macieja Gutowskiego.

Ankieta dotyczy aktualnych priorytetów środowiska adwokackiego i ma służyć jako narzędzie przydatne dla potrzeb prac Zespołu nad opracowaniem wieloletniej strategii Adwokatury.

Badanie nie powinno zająć więcej niż pięć minut. Sonda jest intuicyjna, może być wypełniona tylko jeden raz z danego komputera.

Osoby, które nie otrzymają ankiety, a będą chciały ją wypełnić, proszone są o kontakt ze swoją okręgową radą adwokacką.

Informacje na temat Biegu Powstania Warszawskiego

Po raz czwarty grupa adwokatów i aplikantów przebiegnie 25 lipca ulicami Warszawy w Bieg Powstania Warszawskiego. Sportowcy wystartują przed stadionu Polonii w Warszawie i przebiegną ulicami Starego Miasta na dystansie 5 i 10 km.

W biegu weźmie udział 250 adwokatów i aplikantów adwokackich wraz ze swoimi przyjaciółmi i rodziną. Publikujemy listę uczestników i prosimy o zweryfikowanie danych. ([zobacz listę](#))

Dla osób spoza Warszawy, które chciałyby przenocować w stolicy po biegu, Naczelna Rada Adwokacka wynegocjowała z jednym ze śródmiejskich hoteli atrakcyjne ceny. Szczegóły opublikujemy jutro.

Pakiety startowe będzie można odebrać w dniu Biegu Powstania Warszawskiego na stadionie Polonii, w Strefie Adwokata, od godziny 18.00, a także w biurze NRA, w dniach 22-23 lipca, w godzinach od 9.00 do 15.00 (ul. Świętojerska 16, pokój biura prasowego).

Tradycyjnie grupa adwokacka będzie mogła przygotować się, a następnie odpocząć w „Strefie Adwokata”, a po biegu na sportowców czekać będą napoje chłodzące i przekąski. Grupę adwokacką poprowadzi adw. Andrzej Zwara, prezes NRA.

Poniżej kilka informacji na temat Biegu Powstania Warszawskiego:

- Pakiety startowe będzie można odebrać w dniu Biegu Powstania Warszawskiego na stadionie Polonii, w Strefie Adwokata (małe boisko Polonii) w godzinach 18 - 19:45. Przed głównym wejściem rozstawimy drogowskazy z logo Adwokatury Polskiej, kierujące do Strefy Adwokata. Istnieje możliwość wcześniejszego odbioru pakietu, w biurze NRA, w dniach 22-23 lipca, w godzinach od 9.00 do 15.00 (ul. Świętojerska 16, pokój biura prasowego). Jeśli ktoś z Państwa chce odebrać pakiet w imieniu innej osoby, to prosimy o przyniesienie podpisanej deklaracji przez danego uczestnika biegu ([pobierz deklarację](#))

- Tradycyjnie grupa adwokacka będzie mogła przygotować się, a następnie odpocząć w „Strefie Adwokata”, gdzie na sportowców czekać będą napoje chłodzące i przekąski. Grupę adwokacką poprowadzi adw. Andrzej Zwara, prezes NRA. Ze względów na to, że Strefa Adwokata jest miejscem wydzielonym dla osób zapisanych na bieg w grupie Adwokatura Polska, osoby z zewnątrz nie będą wpuszczane (oprócz osób towarzyszących biegaczom, które otrzymają specjalne opaski na rękę)

- Lista osób zapisanych w grupie adwokatów nie została jeszcze dopisana do ogólnej listy biegu, jednak w poniedziałek (20 lipca) adwokaci powinni widnieć już na ogólnej liście.

- Trasa biegu oraz inne informacje znajdują się na stronie WOSiR-u ([zobacz trasę](#))

- regulamin biegu ([zobacz regulamin](#))

- czas na pokonanie trasy- 2 h

- plan wydarzenia:

18:00- 19:30- odbieranie pakietów

19:30- 20:15- możliwość oddania rzeczy do szatni, rozgrzewka

20:15- 20:25- przemówienie prezesa Andrzeja Zwary

20:30- 20:40- przejście na linię startu na 5 km

20:45 - start na 5 km

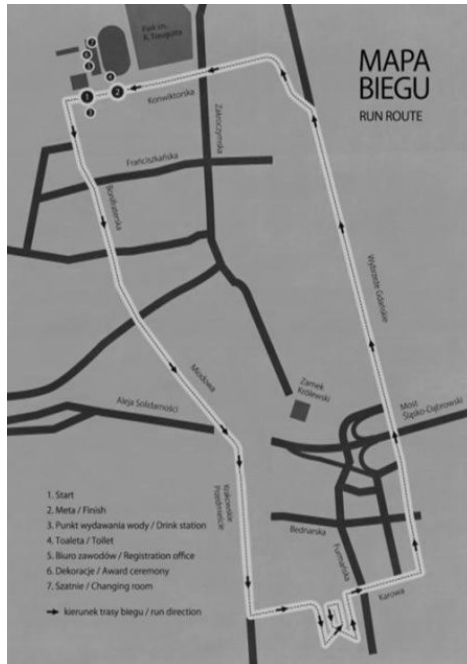
20:40- 20:50 - przejście na linię startu na 10 km

21:00- start na 10 km

poczęstunek, możliwość przebrania się
wręczenie pucharu

23:30- koniec imprezy

Aktualne informacje na temat wydarzenia można śledzić na Facebooku: <https://www.facebook.com/events/513476655484737/>

Zaproszenie do udziału w konsultacjach publicznych: transgraniczny handel on-line

Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje publiczne dotyczące zasad kontraktowych w odniesieniu do transgranicznego handlu elektronicznego (on-line). Do udziału zaproszone są kancelarie adwokackie. Konsultacje potrwać do 3 września.

Celem konsultacji jest zebranie poglądów i stanowisk możliwie najszerszego grona interesariuszy, co pozwoli Komisji Europejskiej m.in. na zidentyfikowanie barier w transgranicznym handlu elektronicznym w ramach Unii Europejskiej, zarówno dobrami materialnymi, jak i treściami cyfrowymi.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane przez Komisję Europejską do opracowania nowego projektu aktu prawa europejskiego dotyczącego transgranicznego handlu on-line prawdopodobnie pod koniec 2015 r. (nowy projekt ma zastąpić projekt rozporządzenia w sprawie Wspólnego Europejskiego Prawa Sprzedaży, nad którym prace w Radzie UE toczyły się od listopada 2011 r.)

Link do kwestionariusza, który obecnie jest w wersji angielskiej (w innych wersjach językowych ma

zostać opublikowany przez Komisję później) dostępny jest na stronach internetowych Komisji Europejskiej pod adresem:

http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/150609_en.htm

Działalność Krajowego Mechanizmu Prewencji w 2014

Raport RPO, obejmujący sprawozdanie z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji w roku 2014 r., został przedstawiony 30 czerwca w siedzibie Rzecznika Praw Obywatelskich.

W konferencji uczestniczyło ponad pięćdziesiąt osób, wśród których byli przedstawiciele szeregu instytucji tj. organizacji pozarządowych, związków zawodowych, kierownicy rodzajów jednostek, które były wizytowane, samorządu terytorialnego, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, samorządu lekarskiego, adwokackiego, radców prawnych, jak również przedstawiciele świata nauki.

Wszystkich uczestników konferencji powitała w imieniu pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji dyrektor Justyna Lewandowska-Róża i dokonała prezentacji zaproszonych do dyskusji gości, wśród których byli m.in. Prezes Trybunał Konstytucyjny, przedstawiciele świata nauki, przedstawiciel Rzecznika Praw Pacjenta, urzędnicy z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, przedstawiciel Rzecznika Praw Dziecka, Przedstawiciel Stowarzyszenia Dyrektorów i Głównych Księgowych Izb Wytrzeźwień, Policji, Służby Więziennej oraz Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego.

Na wstępie głos zabrała Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Irena Lipowicz, podkreślając znaczenie prac Krajowego Mechanizmu Prewencji, w którego skład obecnie wchodzi 12 osób. Ich działalność jest wspierana przez pozostałe zespoły działające w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich m.in. Zespół Prawa Administracyjnego, Prawa Konstytucyjnego.

Poinformowała zebranych, że w 2014 r. niezapowiedzianej kontroli zostało poddanych 36 domów pomocy społecznej, 5 szpitali psychiatrycznych, placówki dla nieletnich (15 MOW-y, 5 zakładów poprawczych i 2 schroniska dla nieletnich, 9 zakładów karnych, 11 aresztów śledczych łącznie 21 palcówek penitencjarnych), 20 pomieszczeń dla osób zatrzymanych, 6 pomieszczeń dla osób zatrzymanych Straży Granicznej.

Rzecznik wyraziła swoje zaniepokojenie faktem, że obecnie większe środki finansowe przeznaczane są na badanie krzywd przeszłości, podając jako przykład dofinansowywanie Instytutu Pamięci Narodowej, niż na kontrolowanie i dążenie do usuwania istniejących obecnie dysfunkcji prawa i organów, czym zajmuje się zespół skupiony w ramach prac MKP. Wskazała, że w obecnym czasie w prace jest zaangażowanych 12 osób a zgłaszane przez RPO wnioski i sygnały o zwiększenie tego zespołu o 5-6 osób pozostały bez odpowiedzi. Niestety z uwagi na liczbę kontrolowanych placówek w ocenie RPO w porównaniu do zakresu potrzeb nie jest to wystarczająca liczba osób. Brak dodatkowych pracowników, jak również redukcja dotychczasowych środków przeznaczonych na prace MKP spowodowały m.in. konieczność zredukowania ośrodków zamiejscowych.

RPO podkreśliła, jak ważna jest rola MKP jako skutecznego instrumentu określenia i monitorowania przestrzegania praw człowieka szczególnie w instytucjach, w których przebywają osoby pozbawione wolności lub w stosunku do których wolność ta jest ograniczona. Wskazała, że m.in. dzięki Konwencji w sprawie zakazu tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karaniania oraz Protokołu fakultatywnego do Konwencji, jest możliwe skuteczne sprawdzenie działania np. prywatnych Domów Pomocy Społecznej, wśród których, jak wynika ze zgłaszanych do Biura RPO sygnałów, zdarzają się palcówki, których nadrzędnym celem są zyski a nie opieka i przestrzeganie praw pensjonariuszy.

Jak wynika z wyników prac KMP, najbardziej zagrożonymi obszarami, w których zostało stwierdzonych wiele dysfunkcji, są szpitale psychiatryczne i małe Domy Pomocy Społecznej.

W ocenie RPO, wyraźną poprawę przestrzegania praw człowieka w stosunku do lat ubiegłych należy stwierdzić w placówkach podległych Centralnemu Zarządowi Służby Więziennej. Szczególnie zmieniło się w tym zakresie podejście do zasad odbywania kary pozbawienia wolności. Podkreśliła, że w przypadku Służby Więziennej zrozumienie znalazł również pogląd, że prawa człowieka nie dotyczą tylko osób osadzonych, ale również samych funkcjonariuszy. W ocenie RPO, nie bez znaczenia dla takiego stanu rzeczy jest zmniejszenie problemu przeludnienia, gdzie jednym z rozwiązań okazało się stosowanie kary pozbawienia wolności, odbywanej w systemie dozoru elektronicznego. Obecnie karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego odbywa 6 tys. osób. W ocenie RPO, tradycyjna kara pozbawienia wolności straciła w wielu sytuacjach swój charakter odstraszący. W przypadku dozoru elektronicznego sam charakter tej kary i związane z tym ograniczenia (poruszanie się po wyznaczonym uprzednio obszarze) ten charakter nadal zachowuje. Szczególnie kara ta spełnia swoją rolę w odniesieniu do sprawców przestępstw, w których sąd orzekł środek karny zakazu zbliżania się sprawcy do ofiary. Monitorowanie takich sprawców pozwala na szybkie wychwycenie naruszeń tego zakazu. Nie ulega wątpliwości, że zgadzając się na odbywanie kary w takim systemie sprawca staje się współodpowiedzialny za wykonanie kary.

Oprócz problemu przeludnienia w placówkach penitencjarnych, RPO wskazała na dysfunkcje wynikające z załamania się systemu pracy więźniów. Wyjściem w tej sytuacji - w ocenie RPO - możliwe byłoby poszerzenie postulowanych i obowiązujących w prawie międzynarodowym (regulacjach Unijnych) tzw. klauzuli społecznych w ramach zamówień publicznych, które mogą być wykorzystane przez samorząd terytorialny, np. poprzez wprowadzenie w zapisach statutów gmin uwzględniania kryterium społecznego w postaci zatrudnienia osób osadzonych.

Innym problemem jest fakt osadzania osób z niepełnosprawnością umysłową w zakładach karnych, co może skutkować naruszaniem praw tych osób. Rzecznik wskazała, że wносиła o rozważenie wprowadzenia odpowiednich przepisów w zakresie możliwości korzystania z prawa łaski.

Kolejny przykład dysfunkcji - według RPO - ujawnił się przy okazji sprawy dyrektora więzienia w Koszalinie, płk. Krzysztofa Olkowicza, który zapłacił grzywnę w wysokości 40 zł za pozostałe dwa dni aresztu (orzeczona 100 zł za kradzież batonika, a następnie na skutek niezapłacenia zamienioną na areszt) za skazanego i zwolnił go z więzienia. Zapłacenie za kogoś grzywny jest wykroczeniem, więc Olkowicz został uznany winnym, choć sąd odstąpił od wymierzenia kary.

Rzecznik wskazała również na dobre doświadczenia w przedmiocie ochrony praw człowieka w Policji, m.in. podkreśliła znaczenie utworzenia w jednostkach Policji pełnomocnika ds. praw człowieka.

W odniesieniu do placówek dla nieletnich, RPO jako zagrożenie obowiązujących standardów wskazała m.in. odbieranie pozbawionym wolności nieletnim matkom ich dzieci. Podkreśliła, że praktyka taka nie znajduje uzasadnienia i usprawiedliwienia zarówno systemowego, jak również w regulacjach konstytucyjnych. Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości obecności dzieci z matkami. Jednakże jest możliwe stworzenie odpowiednich rozwiązań, tj. ustanowienie pracowników MOW rodziną zastępczą, by umożliwić matkom kontakt z dzieckiem.

W przypadku DPS, Rzecznik Praw Obywatelskich przykładowo wskazała na dysfunkcje polegającą na ustanowieniu opiekunem prawnym pracownika DPS.

W odniesieniu do Izb Wyrzeźwień, czy pomieszczeń dla osób zatrzymanych stwierdziła, że jakkolwiek nieuprawnione jest stawianie tezy o występowaniu tortur, to w niektórych sytuacjach można mówić o zagrożeniu życia, z uwagi na brak udzielenia prawidłowej opieki dla osoby nietrzeźwej.

W dalszej części obrad głos zabrała pani dyrektor KMP, która poinformowała uczestników o sprawach organizacyjnych, a następnie przedstawiła program konferencji.

W I części zostały omówione wyniki wizytacji szpitali psychiatrycznych, domów pomocy społecznej oraz placówek dla nieletnich.

W odniesieniu do szpitali psychiatrycznych Krajowy Mechanizm Prewencji wykazał następujące problemy systemowe:

- niedofinansowanie placówek
- brak spójnych procedur, dotyczących przyjmowania do placówki bez zgody pacjenta
- nieprawidłowości w związku ze stosowaniem środków przymusu bezpośredniego

W czasie dyskusji wskazano, że istnieją przypadki, gdy do naruszeń praw człowieka w szpitalach psychiatrycznych dochodzi właśnie w związku z niezastosowaniem środków przymusu bezpośredniego, co doprowadziło np. do zagrożenia lub wręcz pozbawienia życia innych pacjentów. Należy mieć również na uwadze bezpieczeństwo personelu. Podkreślono, że kontrolą KMP został objęty stan przestrzegania praw osób, które znalazły się w szpitalach psychiatrycznych wbrew ich woli. Dotyczyło to sprawców czynów zabronionych, wobec których został zastosowany środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym oraz osób, które zostały umieszczone w szpitalu bez zgody, jak również tych, które wyraziły zgodę, ale w trakcie pobytu zgodę tę cofnęły.

Grzegorz Błażewicz – zastępca rzecznika praw pacjenta podkreślił, że wszystkie zauważone dysfunkcje a także wskazane przez KMP obszary do poprawy pozostają w zainteresowaniu prac Rzecznika Praw Pacjenta. Podkreślił, że w szpitalach, w których zaczyna działać rzecznik praw pacjenta, wzrasta liczba skarg a jednocześnie spada liczba zauważalnych patologii. Poinformował również, że został przygotowany raport dotyczący przestrzegania praw człowieka, który został przekazany na posiedzenia Rady Ministrów.

Pracownicy KMP wskazali obszary wymagające poprawy: warunki bytowe, gdzie w połowie wizytowanych placówek stwierdzone zostały nieprawidłowości w tym przedmiocie, w zakresie legalności pobytu uzupełnienie dokumentacji medycznej postanowieniami sądu uzasadniającymi detencję, traktowanie pacjentów, zasadność i rodzaj używanych środków przymusu bezpośredniego, zapewnienie prawa do informacji, w szczególności w odniesieniu do cudzoziemców, zapewnienie prawa do ochrony zdrowia, prawo do kontaktu ze światem zewnętrznym.

Następnie głos zabrał prof. Zbigniew Lasocik z Uniwersytetu Warszawskiego, który wskazał, że nie należy rozmowy o nieludzkim traktowaniu i torturach sprowadzać do problemu braku środków finansowych. W jego ocenie Polska nadal nie wypracowała standardów mechanizmu prewencji tortur. Rolą KMP jest zaalertowanie danej instytucji o stwierdzonych dysfunkcjach i stworzenie odpowiedniego mechanizmu.

Odpowiadając na to rzecznik Irena Lipowicz wskazała, że rekomendacje RPO w zakresie prac KMP są przepracowywane na wnioski a następnie na mechanizmy.

W ramach prac MKP zostało zwizytowanych 36 domów pomocy społecznej. W odniesieniu do tych placówek zostały wskazane problemy systemowe związane z:

- kontaktem ze światem zewnętrznym, w szczególności osób ubezwłasnowolnionych
- zapewnieniem opieki psychologicznej/psychiatrycznej
- pełnieniem przez pracowników domu funkcji opiekuna prawnego osób ubezwłasnowolnionych
- instalowaniem na terenie DPS systemu telewizji przemysłowej
- uregulowania sytuacji osób używających alkoholu w DPS.

W ocenie wizytujących w zakresie kontaktu ze światem zewnętrznym, szereg ograniczeń obowiązujących w niektórych placówkach nie ma uzasadnienia w obowiązujących regulacjach. Obecnie obowiązujący stan prawny nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń w zakresie opuszczania przez pensjonariuszy DPS budynków i terenu placówki. W ocenie członków MKP, właściwym rozwiązaniem byłoby zapewnienie im samodzielnych wyjść, w sytuacji gdy pozwalają na to stwierdzone w opinii psychiatry lub psychologa ich możliwości poznawcze i stan zdrowia.

Z zakresu dostępności do opieki lekarzy specjalistów wizytujący wskazali, że obecnie obowiązująca regulacja wskazująca na konieczność zapewnienia kontaktu z psychologiem lub psychiatrą nie precyzuje standardu, co powoduje swoistą dowolność w podejściu dyrektorów placówek do tego problemu. W ocenie przedstawicieli MKP zasadne jest rozważenie zatrudnienia psychologa w pełnym wymiarze czasu pracy, co wpłynęłoby na efektywność jego oddziaływania zarówno w indywidualnym podejściu do mieszkańców, jak również w odniesieniu do całej społeczności DPS.

Wizytujący podkreślili problem dotyczący wyznaczania na opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych pracowników DPS. Wskazali, że jednym z zadań opiekuna jest monitorowanie przestrzegania praw podopiecznego. W zaistniałej sytuacji może dochodzić do swoistego konfliktu interesów, jak również nałożeniem na pracownika dodatkowych obowiązków kosztem ich czasu wolnego lub prywatnego – bez dodatkowego wynagrodzenia, co może prowadzić do braku motywacji do odpowiedniego, właściwego i rzetelnego wykonywania powierzonych im obowiązków.

Innym problemem jest fakt instalowania w DPS systemu telewizji przemysłowej. Wizytujący wskazali, że w obowiązującym prawie brak jest przepisów regulujących tę kwestię. Obecnie prowadzone są prace legislacyjne w tym zakresie.

W zainteresowaniu przedstawicieli KMP pozostawała kwestia braku regulacji dotyczących osób używających w DPS alkoholu. Wskazali oni, że w dniu 11 maja 2013 r do art. 56 ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej został dodany punkt – powołujący nowy typ DPS dla osób uzależnionych od alkoholu (pkt 7). Zapisy ustawy określiły tryb kierowania do tej placówki, jak również jak długo pensjonariusz może w niej przebywać.

Zaniepokojenie pracowników KMP wzbudziły procedury postępowania z osobami spożywającymi lub wnoszącymi na teren placówki alkohol tj. – przeszukiwanie, kontrola rzeczy osobistych i wyposażenia pokoju, konfiskata znalezionej alkoholu, czy przeprowadzanie badań trzeźwości osób znajdujących się w pokoju. Wizytujący wskazali, że wiążą się one z ograniczeniem konstytucyjnie chronionego prawa do życia prywatnego (art. 47 Konstytucji RP oraz art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności) oraz konstytucyjnej ochrony prawa własności (art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP).

Podobnie jak w przypadku wszystkich wizytowanych placówek przedstawiciele KMP wskazali w swoim raporcie obszary, na których w ich ocenie konieczne jest wprowadzenie szeregu regulacji w celu ich poprawy: legalność pobytu, traktowanie mieszkańców DPS, dyscyplinowanie, stosowanie środków

przymusu bezpośredniego, zapewnienie prawa do informacji, zapewnienia odpowiednich warunków bytowych, dostosowanie DPS do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zauważone nieprawidłowości dotyczące współczynnika zatrudnienia pracowników zespołów terapeutycznych, sfeminizowanie personelu w sytuacji domów, w których przebywają również mężczyźni, niedostateczna ilość szkoleń dla personelu, problemy dotyczące zapewnienia właściwej opieki zdrowotnej mieszkańcom DPS.

W czasie dyskusji panelowej przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej mec. Marcin Chrapek wskazał, że problem kontaktów mieszkańców z DPS pozostaje w zainteresowaniu urzędników ministerstwa i jest intensywnie monitorowany, a także, że widzą oni potrzebę odpowiednich regulacji na poziomie ustawowym. W obecnym czasie zebrane zostały informacje jakiego rodzaju ograniczenia są faktycznie wprowadzane. Podkreślił jednak, że w stosunku do osób umieszczanych w DPS na mocy postanowienia sądu w związku z regulacjami ustawy o ochronie zdrowia psychicznego takie ograniczenia są uzasadnione. Wskazał, że znane są przypadki kierowania pod adresem dyrektorów placówek zarzutów ze strony członków rodziny czy opiekunów prawnych w związku z nie zapewnieniem mieszkańcom opieki całodobowej właśnie w związku z wyjazdami mieszkańców poza teren placówki. Poinformował również, że na najbliższym posiedzeniu problem ten będzie przedmiotem prac Rady Pomocy Społecznej.

W zakresie zapewnienia mieszkańcom DPS opieki lekarzy specjalistów, to w ocenie Ministerstwa nie jest konieczne zatrudnianie lekarzy w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż w przepisach jest wskazanie zapewnienia mieszkańcom kontaktu z nimi. Wskazał, że m.in. na Powiatach spoczywa ustawowy obowiązek zapewnienia pomocy psychologicznej i jest możliwość skorzystania z tego rozwiązania przez placówki. Wprowadzenie tego rozwiązania na gruncie ustawowym mogłoby doprowadzić do sytuacji podwójnego finansowania - mieszkaniec jest pacjentem a jednocześnie opłacaną miałby pomoc z uwagi na zatrudnienie specjalisty.

W przedmiocie ustanawiania jako opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych przedstawiciel MPiPS wskazał, że decyzja w tym zakresie podejmowana jest przez niezawisły sąd. Często sąd zwraca się do dyrektora DPS o wskazanie kandydatów na opiekunów a dyrektor w niektórych sytuacjach musi wskazać swojego pracownika (mieszkaniec nie ma rodziny ani nikogo, kto mógłby pełnić tę funkcję).

Co do problemu instalowania systemu TV przemysłowej przedstawiciel MPiPS podkreślił, że jest to nowe zgłaszane zagadnienie. Również oczekiwane są regulacje na poziomie normatywnym. Obecny ich brak powoduje, że w sytuacjach, gdy dochodzą sygnały o instalacji na terenie DPS tego rodzaju urządzeń, ministerstwo wskazuje, by nie był on montowany w miejscach prowadzących do naruszenia prawa do intymności i godności osób przebywających w DPS. Jednakże jak wynika z doświadczeń ministerstwa, instalacja poprzedzona jest uprzednim wnioskiem samych mieszkańców.

W zakresie problemu używania alkoholu, przedstawiciel zgodził się, że zgodnie z obecnym prawem nie jest możliwe stosowanie ograniczeń w tym zakresie. W sytuacji nadużywania jak spożywania w sposób zagrażającym innym osobom dyrektorzy placówki mogą o tym fakcie powiadomić Policję.

W odniesieniu do utworzenia nowego typu placówki dla osób nadużywających alkoholu, przedstawiciel ministerstwa podkreślił, że jej celem jest funkcja terapeutyczna a nie represyjna. To uzasadnia czasowe przebywanie w tego rodzaju placówce w okresie do 12 miesięcy z możliwością przedłużenia do 18 miesięcy.

Rzecznik Praw Obywatelskich zabierając głos ad vocem wskazał, że jest możliwość stworzenia regulacji niepołączalności funkcji pracownika DPS i opiekuna prawnego. W przypadku używania alkoholu należy rozważyć możliwość stworzenia odpowiednich przepisów. W zakresie wprowadzenia monitoringu RPO wskazał na problem świadomości wyrażonej zgody na montaż systemu. W przedmiocie kontaktów ze światem zewnętrznym RPO podała przykład wykorzystania (np. w placówkach penitencjarnych) innych sposobów kontaktu np. poprzez SKYPE'A.

W czasie dyskusji głos zabrał prof. Zbigniew Lasocik, który nawiązując do wcześniejszej swojej wypowiedzi, jak również wypowiedzi ad vocem RPO wskazał, że na ogół reakcją administracji na stwierdzone nieprawidłowości jest odpowiedź o „związanych rękach” przez regulacje prawne. W ocenie pana profesora jest to nieprawidłowe podejście, gdyż istotne jest podejście praktyczne i dążenie do zmiany złych praktyk. Jako przykład wskazał możliwość odmowy przez dyrektora DPS wskazania swojego pracownika, jako kandydata przedstawiciela ustawowego mieszkańca. Odpowiadając na to, przedstawiciel ministerstwa wskazał, że brak współpracy z sądem może skutkować orzeczeniem grzywny. Podkreślił również, że część dyrektorów placówek samodzielnie szuka np. spośród NGO kandydatów na opiekunów.

W przedmiocie problemu z używaniem alkoholu wypowiedział się przedstawiciel PARPA, który stwierdził, że w jego ocenie problemem jest nie uznawanie DPS za placówkę opiekuńczą, na terenie której spożywanie alkoholu jest ustawowo zabronione. Wskazał również, że DPS nie są placówkami uprawnionymi do prowadzenia leczenia odwykowego, nie ma też w tym zakresie zapewnionego właściwie wyszkolonego personelu.

Sprawę opieki lekarskiej podniosła w swojej wypowiedzi dr Joanna Żuchowska. Wskazała ona, że dla mieszkańców DPS jest ich domem rodzinnym, zawsze mogą być odwiedzeni przez lekarza podobnie jak każdy pacjent. Lekarze ci otrzymują odpowiednią stawkę za konkretnego pacjenta. Nieprawidłowości w zapewnieniu opieki zdrowotnej wynikają np. z faktu, że mieszkańcom zapisywane są leki przez różnych lekarzy, co może prowadzić do interakcji pomiędzy nimi i szeregu niepożądanych skutków. Dlatego wskazane jest, by mieszkańcami opiekowało się np. do dwóch lekarzy i pielęgniarki.

W odniesieniu do placówek dla nieletnich istotnym problemem zauważonym przez KMP jest brak unormowania problemu przebywania w nich nieletnich matek z małymi dziećmi i zapewnienie im stałego z nimi kontaktu. Jako rozwiązanie przedstawione zostały sytuacje utworzenie wyspecjalizowanych resocjalizacyjnie rodzin, które mogłyby oddziaływać na nieletnią matkę. Można również umożliwić matce kontakt z dzieckiem poprzez ustanowienie rodziną zastępczą osób pracujących w placówce, z jednoczesnym kontynuowaniem nauki przez matkę. Wskazano również na konieczność dostosowania opieki medycznej oferowanej podopiecznym (np. podstawowa opieka dentystyczna, badania wstępne wykonywane przy przyjmowaniu do placówki), kontaktu ze światem zewnętrznym, jak również problem przeprowadzania kontroli osobistych oraz przeprowadzania testów na obecność w organizmie alkoholu i środków odurzających.

W dyskusji zabrał głos prof. Marek Konopczyński, rektor PEDAGOGIUM Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie, który wskazał że w prezentowanym podejściu można mówić o „zawiązaniu myśli”, gdyż system budowany jest i poszukiwane są rozwiązania w których liczy się organizacja a nie człowiek. Poinformował on uczestników konferencji, że z inicjatywy Rzecznika Praw Dziecka oraz współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej rozpoczęły się prace nad stworzeniem standardów dla placówek, w których przebywają nieletni. W wyniku tych prac powstały wstępne standardy dotyczące infrastruktury, standardy organizacyjne oraz standardy pedagogiczne.

Wskazał również na niepokojący proces powstawania nowych placówek dla nieletnich, w tym placówek niepublicznych, pomimo tego, że jest niż demograficzny.

Wskazał, że w czasie prac nad standardami zastanawiano się nad charakterem placówek dla nieletnich – czy mają być to instytucje izolacyjne – uniemożliwiające proces uspołeczniania czyli resocjalizacji, czy też quasi otwarte. W czasie budowania standardów duży nacisk został położony na przeniesienie nacisku z prawy wewnątrz placówki właśnie na pracę „na zewnątrz”. Jest to zapewne związane z dużymi zmianami zarówno w sferze organizacyjnej, jak i infrastrukturze. W tym podejściu dziecko nie ma się adaptować do placówki, ale do środowiska zewnętrznego, do którego wróci po opuszczeniu instytucji. Wskazał, że jak wynika z doświadczeń, w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych często umieszczani są wychowankowie domów dziecka, sprawiający w tych placówkach problemy. Sposobem jest umieszczenie dziecka w MOW-ie. Brak jest w obecnym

systemie placówek, w których byłoby możliwe umieszczenie nieletnich z zaburzeniami psychicznymi. Na ogół stają się pacjentami szpitali psychiatrycznych, w których jest ograniczony inny sposób oddziaływania.

Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości poinformował o trwających pracach legislacyjnych nad nowelizacją ustawy o nieletnich. Wskazał, że niektóre z proponowanych zapisów nie znalazły aprobaty ze strony Ministerstwa (np. przyspieszenie procedur umieszczania nieletniego w placówce).

W czasie dyskusji zajęto się również problemem przeprowadzania narkotestów, podkreślono konieczność uregulowania tego na poziomie ustawy. Wskazano jednak, że z uwagi na częste przypadki używania przez nieletnich innych środków odurzających (np. tzw. dopalaczy), problem ten staje się nieaktualny w związku z tym, że testy te nie wykrywają tego typu substancji. Wskazano również na problem wzrostu liczby poważnych przestępstw (zabójstwa) przez nieletnich i faktu, że mogą oni być umieszczani nie w placówce poprawczej tylko np. w MOW-ie.

Po przerwie uczestnicy konferencji zostali zapoznani z wynikami wizytacji pomieszczeń dla osób zatrzymanych (PdOZ) Policji, straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej, izb wytrzeźwień oraz placówek penitencjarnych.

W odniesieniu do dysfunkcji, stwierdzonych w ramach wizytacji PdOZ podkreślono brak obowiązku zatrudnienia personelu medycznego, co powoduje niedostateczne przygotowanie tych placówek do opieki nad osobami nietrzeźwymi. Wskazane zostało, że znane są przypadki utraty życia na terenie PdOZ osób zatrzymanych do wytrzeźwienia m.in. występujące w następstwie powikłań związanych z rekcją organizmu na alkohol. Brak wprowadzenia przepisów nakazujących objęcie badaniami medycznymi wszystkich osób zatrzymanych przez Policję, co pozwoliłoby z jednej strony na wczesne wykrycie przeciwwskazań do umieszczenia w PdOZ, a z drugiej strony opisanie stanu zdrowia osoby zatrzymanej, dokonane jeszcze przed przyjęciem do PdOZ. Pracownicy MKP podkreślili, że na zauważenie zasługuje fakt dobrej praktyki poddawania tego rodzaju badaniom wszystkich zatrzymanych bez względu na podstawę pozbawienia wolności.

Raport KMP wskazał również na mankamenty dotyczące braku należytej obsady PdOZ oraz braku wyraźnych regulacji na poziomie ustawy, dotyczących kontroli osobistych zatrzymanych. W szczególności te ostatnie mogą skutkować naruszeniem prawa do nietykalności i wolności osobistej oraz prawa do prywatności.

Przedstawiciel Policji zgodził się z ustaleniami wizytujących, że PdOZ w wielu przypadkach nie są przystosowane do przebywania w nich osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, często nie są w wystarczający sposób spełnione wymogi bezpieczeństwa, a pracujący policjanci nie są przeszkoleni w podstawowej opiece medycznej. Podkreślił, że każde sygnalizowane nieprawidłowości są sygnałem do podjęcia przez odpowiednie organy działań sprawdzających zasady pełnienia służby przez funkcjonariuszy. Pomimo braku rozwiązań systemowych, na wniosek Komendanta Głównego Policji wdrożona została procedura dokładnej kontroli pomieszczeń (wejść do pokoju), w którym przebywa osoba zatrzymana i czasowego sprawdzania jej parametrów życiowych. Rozwiązanie to pozwala na szybką reakcję w razie zagrożenia życia, jak również stanowi element kontroli służby przez policjanta.

W zakresie problem dostosowania PdOZ do przebywania w nich osób niepełnosprawnych, to należy w ocenie przedstawiciela Policji podkreślić, że obecnie brak jest takich udogodnień w odniesieniu do pięciu województw. Obecnie zalecane jest by w przypadku takich osób umieszczać je w dostosowanych do ich potrzeb PdOZ.

Ponadto podjęte będą dążenia do tego, by w PdOZ był lekarz, który będzie mógł zdecydować o możliwości umieszczenia w takim miejscu osoby zatrzymanej.

W odniesieniu do Izb Wytrzeźwień KMP rekomendowała zwrócenie uwagi na sposób traktowania osób

tam trafiających (np. przy przyjmowaniu, czy badaniach medycznych).

Przedstawiciel Stowarzyszenia Dyrektorów i Głównych Księgowych Izb Wytrzeźwień wskazał m.in, że przeprowadzany jest obecnie proces przekształcania Izb w ośrodki pomocy osobom nietrzeźwym, co pozwoli na prowadzenie dalszego oddziaływania terapeutycznego na te osoby.

W zakresie wizytacji placówek penitencjarnych zespół KMP wskazał na nieprawidłowości w zakresie zapewnienia osobom tymczasowo aresztowanym możliwości kontaktów telefonicznych z obrońcami lub pełnomocnikami, niedostateczna oferta zajęć kulturalno-oświatowych osadzonych, dostęp do informacji publicznej, braki w dostosowaniu placówek penitencjarnych dla osób niepełnosprawnych oraz problem zasadności i częstotliwości kontroli osobistych, w szczególności w odniesieniu do tzw. osadzonych niebezpiecznych. Przedstawiciel CZSW podkreślił, że dzięki rekomendacjom RPO osiągnięte zostały sukcesy w przestrzeganiu praw człowieka, przejawiające się m.in. w zapewnieniu osadzonym dwóch kąpieli w tygodniu, zapewnienia widzeń za pomocą komunikatora internetowego Skype. Zauważalny jest również spadek przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego. W wielu placówkach prowadzone jest nauczanie i aktywizacja zawodowa osadzonych z wykorzystaniem międzynarodowych programów finansowania. Może to się przyczynić do zdobycia lub podwyższenia kwalifikacji zawodowych, co z kolei pomoże na powrót ich do środowiska i społeczeństwa. W obecnym czasie podjęto starania, by w każdej placówce penitencjarnej znajdowało się pomieszczenie do widzeń z osobą najbliższą bez dozoru funkcjonariusza.

W odniesieniu do osadzonych niepełnosprawnych wdrożone zostały procedury, by osoba taka była osadzona we właściwych dla siebie warunkach a o fakcie osadzenia bezzwłocznie powiadamiany zostanie sędzia penitencjarny. Ponadto w obecnym czasie nie występuje problem przeludnienia, jak również nie ma potrzeby przekształcania innych pomieszczeń w cele mieszkalne. Do polepszania standardów ochrony praw człowieka z pewnością przyczyniają się działania mające na celu poprawę infrastruktury, np. przeprowadzanie remontów. Ważnym elementem prowadzonej polityki pro człowieczej jest edukacja w tym zakresie kadry kierowniczej i doprowadzenie do wprowadzenia w strukturach Służby Więziennej pełnomocników ds. przestrzegania praw człowieka.

Przedstawicielka Krajowej Izby Radców Prawnych zwróciła uwagę, że w związku z wejściem w życie nowych przepisów umożliwiających radcom prawnym występowanie w charakterze obrońców konieczne jest uprzedzenie funkcjonariuszy placówek penitencjarnych o umożliwieniu w takiej sytuacji kontaktu z oskarżonym.

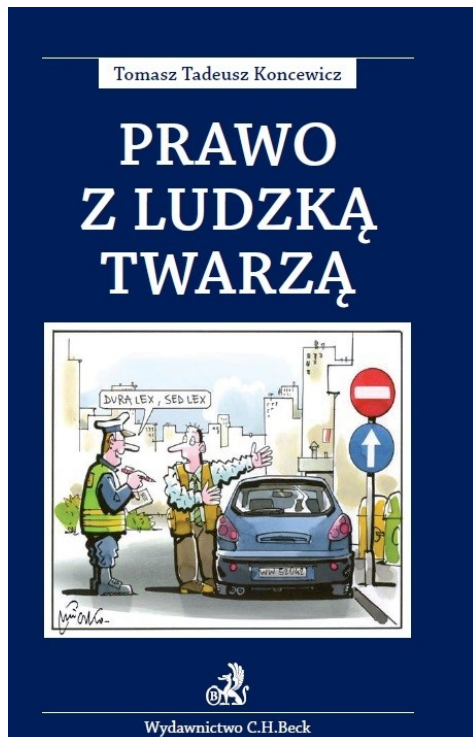
Podsumowując obrady konferencji Rzecznik Praw Obywatelskich podkreśliła, że cieszy ją fakt wzrostu standardów ochrony praw człowieka wśród funkcjonariuszy Służby Więziennej i Policji, jednak zaniepokojenie wzbudziły przypadki samobójstw wśród funkcjonariuszy tej formacji. Ponownie wskazała na konieczność zajęcia się problemem zatrudnienia osób osadzonych. Pomóc w tym mogłoby wprowadzenie tego do tzw. klauzul społecznych przy zamówieniach publicznych, możliwości podjęcia telepracy - przy zastosowaniu określonych zabezpieczeń, wykorzystanie wolontariatu, czy możliwości jakie niesie ze sobą szkolenie przez internet. Zaproponowała również rozważenie otwarcia letniej Szkoły Praw Człowieka w ośrodku szkolenia Służby Więziennej. Na zakończenie rzeczniczka Lipińska podkreśliła znaczenie prowadzenia systematycznego monitoringu i kontroli przestrzegania praw człowieka i obowiązujących standardów.

adw. Małgorzata Wypych

Promocja książki "Prawo z ludzką twarzą" - 23

lipca w Gdyni

Promocja książki autorstwa prof. UG dr hab. adw. Tomasza Tadeusza Koncewicza pt. „Prawo z ludzką twarzą” odbędzie się 23 lipca w Muzeum Miasta Gdyni. Słowo wstępne wygłosi prof. dr hab. Ewa Łętowska, pierwszy Rzecznik Praw Obywatelskich, sędzia NSA i sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku.

Gospodarzem spotkania będzie dr nauk prawnych Wojciech Szczurek - prezydent Gdyni.

W książce, podzielonej na trzy zasadnicze części - Obywatel, Państwo o prawo, Unia Europejska - autor prowadzi rozważania na temat kondycji polskiego państwa, sądownictwa, prawa, praktyki jego stosowania oraz oczekiwań obywateli, którzy pragną, żeby o ich prawach i obowiązkach orzekał sprawiedliwy i sprawny sąd. Autor analizuje przyczyny, dla których prawo budzi w obywatelach obawę a zaufanie do Państwa i jego organów słabnie. Omawia też prawo europejskie - przekonuje, że Europa daje obywatelom szansę zmiany swojego życia na lepsze, otwiera nowe perspektywy i poszerza Ich wybory życiowe.

Książka została sfinansowana przez Naczelną Radę Adwokacką.

Autor zadedykował książkę pamięci adw. Stanisława Mikke.

Promocja książki zaplanowana jest na 23 lipca o godz. 18.00 w Muzeum Miasta Gdyni, ul. Zawiszy Czarnego 1.

Tomasz Tadeusz Koncewicz jest profesorem prawa, kierownikiem Katedry Prawa Europejskiego i Komparatystyki Prawniczej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Prowadzi kancelarię adwokacką specjalizującą się w prawie europejskim, konstytucyjnym i ochronie praw człowieka oraz zastępstwie procesowym przed sądami europejskimi. Jest m.in. współautorem skargi konstytucyjnej, która doprowadziła do stwierdzenia niekonstytucyjności asesora w polskim sądownictwie, był pełnomocnikiem przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka i Trybunałem Sprawiedliwości UE w sprawach dotyczących obniżenia świadczeń emerytalnych byłym pracownikom służby bezpieczeństwa,

doradzał także organizacjom pozarządowym w sprawie Doliny Rospudy i budowy obwodnicy Augustowa i reprezentował polskich rybaków w sprawach dotyczących tzw. przełowień.

Autor ponad 200 prac naukowych i publicystyczno-naukowych, w tym 9 książek, z zakresu prawa europejskiego, praw człowieka i prawa konstytucyjnego.

[\(zobacz spis treści\)](#)

[\(zobacz wprowadzenie\)](#)

(książka dostępna za pośrednictwem [strony Księgarni Beck](#))

We wrześniu Togagolf - po raz 16.

Izba olsztyńska zaprasza na XVI TOGAGOLF 2015 - turniej odbędzie się 5-6 września na polu golfowym Mazury Golf & Country Club w Naterkach k. Olsztyna. Patronat nad turniejem tradycyjnie objęli prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz, adw. Stanisław Estreich, przewodniczący Komisji Integracji NRA i adw. Andrzej Kozielski, dziekan ORA w Olsztynie.

W programie turniej otwarty główny XVI TOGAGOLF 2015 w sobotę i turniej TOGAREWANŻ w niedzielę. Także w niedzielę będzie dodatkowa klasyfikacja dla senierek (+50) i seniorów (+55) w rywalizacji o Puchar Prezesa PSGS. Klasyfikacja strokeplay brutto w sobotę i niedzielę będzie uwzględniana w rankingu PZG.

Dla chętnych, którzy nie wezmą udziału w turnieju głównym zorganizowany zostanie turniej na małym 6-dołkowym polu. Otwarta będzie też Akademia Golfa, w której chętni poznają zasady tej najpopularniejszej na świecie dyscypliny i spróbują swoich sił. Będzie możliwość sprawdzenia swoich umiejętności na małym 6-dołkowym polu.

Wieczorem, 6 września uroczystość ogłoszenia wyników w nowym hotelu nad jez. Ukiel (jez. Krzywe) w Olsztynie: Przystań Hotel&Spa ul. Żeglarska 4, 10-160 Olsztyn.

Zgłoszenia na załączonym formularzu do turnieju należy przesyłać na adres: j.dobrzanski@adwokaci.olsztyn.pl do dnia 15.08.2015 r.

Opłaty za udział:

- w turnieju głównym TOGAGOLF-sobota i TOGAREWANŻ - niedziela opłata za każdy dzień wynosi 160 zł (lunch w cenie; członków MG&CC obowiązują stawki klubowe)
- w nauce gry w golfa (Akademia Golfa) i za grę na małym polu (sobota), opłata wynosi 40 zł
- w uroczystej kolacji (Przystań HOTEL&SPA sobota) - wraz z osobami towarzyszącymi opłata wynosi 100 zł za każdą zgłoszoną osobę.

Opłaty te będą przyjmowane w biurze turnieju przy recepcji pola golfowego MG&CC w dniu 5 września 2015 r. od godz. 8.00.

Lista uczestników turnieju Toga Golf zostanie zamknięta w dniu 4 września 2015 r. o godz. 15.00 z uwagi na konieczność rozstawienia flightów. Po tym terminie (nie później niż do godz. 9.30 w dniu 5 września 2015 r.) zgłoszenia będą przyjmowane na listę rezerwową – rozstawienie w dniu turnieju. Niezwłocznie po przyjeździe, proszę zgłosić się do biura turnieju przy recepcji MG&CC celem rejestracji i dokonania opłat turniejowych. Brak opłaty i rejestracji co najmniej na 45 min. przed zaplanowanym startem może spowodować zmianę w rozstawieniu uczestnika. Te same zasady obowiązują w turnieju w niedzielę.

Noclegi w hotelu Przystań Hotel&Spa tel.: 89 651 90 20, 89 651 90 21; Fax 896519023; e-mail: rezerwacja@hotelprzystan.com w specjalnej cenie dla uczestników imprezy (pokój 2 osobowy 300 zł.; pokój 1 osobowy 250 zł.) obowiązującej do dnia 5.08.2015 r. na hasło TOGAGOLF. Po tym terminie nie gwarantujemy dostępności pokoi.

Współorganizatorem imprezy jest Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych TOMASZKOWO

Zachęcamy do odwiedzenia strony: www.togagolf.pl

Jerzy Dobrzański
organizator
tel: 895236116 lub tel.604273653;
mail: j.dobrzanski@adwokaci.olsztyn.pl

[\(zobacz formularz zgłoszeniowy\)](#)

[\(zobacz szczegółowy program\)](#)

III Wędkarskie Mistrzostwa Adwokatów - w październiku

Na III Wędkarskie Mistrzostwa Adwokatów, które zaplanowano na 16-18 października, zapraszają Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie wraz z Komandorem Mistrzostw adv. Januszem Łomżą oraz Komisją Kultury, Integracji Środowiskowej, Sportu i Turystyki Naczelnej Rady Adwokackiej pod przewodnictwem adv. Stanisława Estreicha i Lubelskim Towarzystwem Wędkarskim „Pro Natura”.

W mistrzostwach mogą wziąć udział adwokaci, aplikanci adwokaccy, członkowie ich rodzin - sympatycy wędkarstwa.

Tegoroczne zawody odbywać się będą nad Jeziorem Isąg, na Pojezierzu Olsztyńskim w dniach 16-18 października. Tym razem uczestnicy zakwaterowani będą w Hotelu Masuria położonym w miejscowości Worliny, 25 km od Olsztyna.

Więcej szczegółów o samym Hotelu znajdą Państwo na stronie www.hotelmasuria.pl

W najbliższym czasie podamy wszelkie niezbędne informacje dotyczące mistrzostw, ale już teraz wszystkich entuzjastów wędkarstwa zachęcamy do zarezerwowanie sobie terminu na wzięcie udziału w Mistrzostwach.

Ruszyły zapisy na Spartakiadę Prawników 2015

Można zgłaszać swój udział w XXVI Ogólnopolskiej Letniej Spartakiadzie Prawników. Już 26. edycja odbędzie się 9-13 września w Warszawie.

Komitet Organizacyjny XXVI Letniej Spartakiady Prawników zachęca do rejestracji poprzez specjalny formularz zamieszczony na stronie ([zobacz formularz](#)). Aktualne informacje nt. Spartakiady Prawników można śledzić na profilu Facebookowym ([zobacz profil](#)). Pytania można kierować na adres mailowy: spartakiada2015@oirpwarszawa.pl

Uczestnicy Spartakiady zostaną zakwaterowani w obiektach SGGW, gdzie odbywać się będzie większość zawodów sportowych. Zawodom sportowym towarzyszyć będzie bogaty program imprez towarzyszących.

XXVI Ogólnopolska Letnia Spartakiada Prawników, organizowana przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie, pod honorowym patronatem Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki.

We wrześniu otwarty turniej tenisowy dla przedsiębiorców i prawników

Sympatycy tenisa i squasha zaproszeni są do udziału w I Otwartym Turnieju Przedsiębiorców i Radców Prawnych „Business & Law Sportgas Tennis CUP 2015”. Odbędzie się w Centrum Tenisowym w Sobocie k/Poznań 4-6 września. Patronatu turniejowi udzielili: Prezes Krajowej Izby Radców Prawnych, Prezes Business Centre Club oraz Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej.

Organizatorzy proszą o potwierdzenie uczestnictwa poprzez przesłanie wypełnionej karty z zaznaczeniem indywidualnego zapotrzebowania na noclegi w terminie do 10 sierpnia br. na adres: waldemar.mnich@sportgas.pl

([zaproszenie i szczegółowy program](#))

([zobacz kartę zgłoszeń](#))

([zobacz kategorie wiekowe](#))

We Wrocławiu ślubowało 97 adwokatów

We Wrocławiu ślubowanie złożyło w tym roku 97 adwokatów. Uroczystość miała miejsce 7 lipca w Auli Leopoldina na Uniwersytecie Wrocławskim.

Uroczystość poprowadziła adw. Barbara Józefowicz-Olczyk, członek ORA we Wrocławiu. Dziekan wrocławskiej izby, adw. Andrzej Grabiński przywitał dostojnych gości: adw. Jacka Trełę, wiceprezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, SSA Grażynę Szyburską-Walczak, prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, sędzię NSA Henrykę Łysikowską, wiceprezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu i r.pr. dr hab. Mirosława Sadowskiego, wicedziekana OIRP we Wrocławiu.

Następnie zabrał głos adw. Jacek Trela, którego wystąpienie koncentrowało się głównie wokół obowiązków wynikających z wykonywania zawodu adwokata, w szczególności zachowania tajemnicy adwokackiej oraz przestrzegania zasad etyki i godności zawodu.

W lżejszej tonacji mówił adw. Andrzej Grabiński zauważając, że słoneczna, bezchmurna pogoda panująca w stolicy Dolnego Śląska, to dobry prognostyk dla młodej palestry. Zaznaczył także, że nieprzypadkowo wybrał datę ślubowania w dniu święta niepodległości Wysp Salomona. Choć znajdują się one na Antypodach, to jednoznacznie ich nazwa kojarzy się z przysłowiową mądrością słynnego biblijnego króla.

Dziekan ORA życzył ślubującym, aby postępowania sądowe, w których będą reprezentować klientów, zwieńczone były salomonowymi wyrokami.

Spotkaniu towarzyszył występ kwartetu smyczkowego The Sound Quartet, który zagrał zarówno utwory klasyczne, jak i nowoczesne standardy, a także stanowił oprawę muzyczną podczas składania podpisów pod aktem ślubowania.

Za działalność na rzecz samorządu adwokackiego zostali wyróżnieni byli aplikanci adwokaccy w osobach Małgorzaty Wilczyńskiej, Mateusza Jabłońskiego, Piotra Soroki i Michała Ilnickiego.

Adw. Barbara Józefowicz-Olczyk zwróciła się do

młodych adwokatów, przywołując Faustowskie „trwaj chwilo, jesteś piękna” i podkreślając potrzebę czerpania z doświadczeń patronów i wykładowców.

Kulminacją uroczystości był Akt Ślubowania złożony przez 97 adwokatów izby wrocławskiej.

Bezpośrednio po nim, przedstawiciele Wolters Kluwer i C.H. Beck podarowali młodym adwokatom płyty z dostępem do programów Lex i Legalis.

adv. Barbara Józefowicz-Olczyk

Ukazał się kolejny numer Palestry Świętokrzyskiej

Najnowszy numer Palestry Świętokrzyskiej (nr 31-32, Marzec - Czerwiec 2015) ukazuje się w szczególnym momencie dziejów Adwokatury Świętokrzyskiej, która obchodzi 65. rocznicę utworzenia izby adwokackiej w Kielcach.

Akt ten miał miejsce w lipcu 1950 r., kiedy to w oparciu o przepisy ustawy o ustroju adwokatury, uchwalonej 27 czerwca 1950 r., została powołana do życia samodzielna izba adwokacka w Kielcach, obejmująca większość ówczesnego województwa kieleckiego z ziemią radomską i kielecką. Pierwszym dziekanem, mianowanym przez

PALESTRA ŚWIĘTOKRZYSKA

Nr 31—32 Marzec—Czerwiec 2015
ISSN 1898-5467 Kwartalnik

PISMO ŚWIĘTOKRZYSKIEJ IZBY ADWOKACKIEJ W KIELCACH

XIV-wieczny gotycki ratusz miejski w Świdonierzu, przekształcony i wzbogacony w okresie późniejszym o trójpiętrową wieżę oraz wieżę (fot. Cezary Jastrzębski)

Ministra Sprawiedliwości, został adwokat Wiesław Wolski, a nowo powołana rada adwokacka ukonstytuowała się dopiero pół roku później, 1 lutego 1951 roku.

Po odwołaniu w miesiącu wrześniu 1951 r. przez Ministra Sprawiedliwości z funkcji dziekana, adwokata W. Wolskiego, na jego miejsce mianowany został adwokat Świętosław Krawczyński, który pełnił tę funkcję do 1954r. Był on człowiekiem niezwykłym, prawdziwym humanistą. Poza pracą zawodową oraz aktywnym udziałem w pracy na rzecz samorządu adwokackiego, ważną rolę w jego życiu odgrywała pasja do sztuk pięknych. Szczególnie cenił muzykę oraz literaturę, pozostawił po sobie wiele dzieł literackich.

W latach 1954 -56 z nominacji Ministra Sprawiedliwości funkcję dziekana kolejno pełnili adwokaci Jan Nowak i Adam Winiarski. Szczególne miejsce w historii naszej Izby zajmuje adw. Kazimierz Chojnicki, który był pierwszym dziekanem pochodzącym z demokratycznego wyboru i pełnił swoją funkcję przez dwie kadencje. Nie sposób nie wspomnieć kolejnych dziekanów w osobach adwokatów Jerzego Raka, Antoniego Pierzaka i Ryszarda Podlipnika. W historię ostatniego ćwierćwiecza wpisuje się pełnienie godności dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Kielcach przez adw. Stanisława Szufła (w latach 1989 - 1995; 2001-2007), adw. Edwarda Rzepkę (w latach 1995-2001 i w bieżącej kadencji od 2013 r.) oraz przez autora tych słów (w latach 2007-2013).

W tym pochodzie pokoleń, pamięć o naszych poprzednikach pełni szczególną rolę w budowaniu tożsamości Świętokrzyskiej Adwokatury.

Do tych rocznicowych wspomnień nawiązuje artykuł adw. dr. Adama Redzika, przedstawiający dzieje adwokatury świętokrzyskiej w okresie bezpośrednio poprzedzającym utworzenie izby adwokackiej w Kielcach.

Na szczególną uwagę zasługują artykuły przedstawicieli doktryny i praktyki (m.in. prof. Piotra Kardasa, prof. Piotra Kruszyńskiego, prof. Jacka Giezka, dr. Szymona Pawelca, dr. Karola Pachnika), poświęcone wchodzącej w życie 1 lipca 2015 r. reformie zmieniającej filozofię procesu karnego oraz wiele instytucji prawa karnego materialnego, a także rozważania prof. Barbary Stańdo-Kaweckiej: Czy nieletni potrzebuje

obrońcy?

Problematyce prawa cywilnego poświęcony jest artykuł prof. Macieja Gutowskiego; osoby interesujące się dyplomacją znajdą ciekawe rozważania z tej dziedziny w artykule prof. Ryszarda Czarnego.

Dopełnieniem tych publikacji są artykuły dr. Tomasza Ossowskiego (przypominającego w 70. rocznicę Procesu szesnastu), dr. Małgorzaty Kożuch, dr. Jana Głównki, dr. Tomasza Kotlińskiego, dr. Cezarego Jastrzębskiego, Zbigniewa Cichonia, Dariusza Urbańskiego.

adwokat Jerzy Zięba, Redaktor Naczelny

„Palestra Świętokrzyska” jest dostępna również w wersji elektronicznej na stronie www.ora.kielce.pl

Kronika Prac Naczelnej Rady Adwokackiej

Prezentujemy skrót wydarzeń z udziałem Naczelnej Rady Adwokackiej.

13 lipca, adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA i adw. Mirosława Pietkiewicz, skarbnik NRA - reprezentowali Naczelną Radę Adwokacką w spotkaniu grupy eksperckiej, utworzonej do przygotowania projektów nowych rozporządzeń w sprawach opłat za czynności radców prawnych i adwokatów. Spotkanie odbyło się w Ministerstwie Sprawiedliwości. Krajową Radę Radców Prawnych reprezentowali wiceprezesi KRRP - Arkadiusz Bereza i Zbigniew Pawlak oraz współpracownicy kierownika Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP - dr Przemysław Mijał i dr Marcin Sala-Szczypiński ([czytaj relację](#))

15 lipca, adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA oraz adw. Dariusz Goliński reprezentowali samorząd adwokacki podczas senackich prac nad projektem ustawy o nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej. Tego dnia odbyły się dwa posiedzenia komisji: Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. ([czytaj relację](#))